



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

2. An sit peccatum mortale contrahere sponsalia ante septennium completum? Ex part. 3. tr. 4. res. 274. aliàs 275.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. CXX.

An Concionatores predicantes, in peccato mortali peccent mortaliter, etiam si peccatum sit occultum? Et quid, si publicum sit peccatum? Idem quod dictum est de Concionatore dicendum est de Lectore Sacre Theologiae, & Sacrae Scripturae? Ex part. 3. tit. 4. Ref. 196. alias 197.

Quoad hoc in tom. 7. tit. 4. Ref. 28. & cursum in alio vers. eius primz annot.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docent D. Thom. in 4. sent. dist. 19. quest. 2. art. 2. num. 2. ad 4. Paludanus in 4. dist. 19. quest. 3. art. 3. Caietan. in 2. 2. quest. 187. art. 3. Nauar. in manuali, cap. 21. num. 141. Angelus verb. predicator, num. 7. & alij, asserentes esse peccatum mortale predicare in peccato mortali, non solum publico, sed etiam occulto, non habita prius contritione. 2. Sed tu contrariam sententiam tene cum Soto in 4. dist. 2. quest. 5. art. 6. Suarez in 3. part. 10. 3. dist. 16.

Yell. 3. Valent. tom. 4. disp. 3. quest. 5. punct. 3. Cabrera de Sacram. quest. 64. art. 6. d. ff. 1. §. 7. num. 67. Dicendum est igitur, non esse peccatum mortale predicare in peccato mortali occulto; sed tantum in peccato mortali publico; quia actus predicandi ex sua natura, neque est consecratus, ut adus Sacramentorum, cum gratiam ex opere operato non conferat, ut conferunt Sacramenta; neque est conlocutus ex aliqua institutione Ecclesiae, neque conlocutus deponitur iure diuino, vel positio humano, cum & Propheta in lege veteri predicauerit, & in nouo Testamento multi nondum factis Ordinibus initiati predicare soleant. Ergo, &c. 3. Idem quod dictum est de Concionatore de etiam de Lectore sacrae Theologiae, & sacrae Scripturae (& in hoc differt a Concionatore) si in peccato publico, dummodo ab sit scandalum, quicquid in contrarium asserant D. Thom. & Palud. ubi supra. Syluest. verb. correctio, quest. 16. Angel. verb. correctio, num. 4. & verb. predicare, num. 7. sed nostram sententiam docent Cabrera, & Suarez loco citati, & alij.



TRACTATUS SEXTVS De Sacramento Matrimonij.

RESOLVTIO PRIMA.

An maior usus rationis requiratur ad contrahenda sponsalia, quam ad peccatum mortale? Ex part. 3. tract. 4. Resol. 272. alias 273.

Sup. hoc infra in Ref. 5. Sed hic.

§. 1. AFFIRMATIVE' respondet Bonacina de matr. quest. 1. punct. 4. n. 4. & alij penes ipsum; quia ad peccatum mortale sufficit consensus, & aduertentia mali praesentis; ad sponsalia vero requiritur cognitio futurorum. 2. Sed ego contrariam sententiam teneo cum Basilio Pontio de matrim. lib. 4. cap. 1. vbi sic asserit. Ea deliberatio, siue ea libertas cum ea consideratione necessaria est ad contractum matrimonij, & ad sponsalia, quae necessaria est ad peccatum mortale. Ita ille, & ante illum Sanchez tom. 1. lib. 1. disp. 16. num. 16. Et ratio est, quia si ea futurorum prouidentia, quam postulat Bonacina, & alij, desideraretur in contrahendis sponsalibus, incaute à iure praescriptum esset tempus septem annorum, ut incaute sponsalia, quod decernitur in l. sponsalib. 2. ff. de sponsalib. & in c. literis, c. accessit, c. ad dissoluenandum, de despons. impub. Deinde si is usus rationis, qui in septennio communiter adest, sufficit ad obligandum pro voto solemniter facti, & pro voto Religionis, quae est obligatio status perpetui. Ergo maiori ratione sufficit ad contrahenda sponsalia. Vide Fernandez in exam. Theol. mor. part. 3. c. 17. §. 1. n. 6. Coninch de Sacram. disp. 21. dub. 5. num. 49. & alios.

septennium completum? Ex part. 3. tract. 4. Resol. 274. alias 275.

§. 1. DIXIMUS in superiori resolutione valde aliter de hi sponsalia. Nunc videndum est an contrahantur licite. Affirmant Syluius in 3. part. q. 43. art. 1. Rebelius part. 2. lib. 4. quest. 5. n. 4. Bonacina de matrim. quest. 1. punct. 4. num. 6. Henriquez lib. 11. cap. 11. n. 17. & alij; & ratio desumitur ex praecipio posito in cap. 2. de despons. impuberum. vbi sic habetur. Districte ius inhibemus, ne aliqui, quorum verusque, vel alter ad aetatem Canonibus determinatam non peruenerint, coniungantur, nisi forte aliqua urgentissima causa necessitate interueniente, in ipso pro bono pacis talis coniunctio tolleretur. 2. Sed contrariam sententiam tenendam esse puto, & quoad pueros pater nullum esse peccatum, nam vt asserit Pontius de matrim. lib. 12. cap. 5. n. 2. si malitia supplet aetatem, illa sponsalia valent, si non supplet, nihil agunt, neque iniuriam inferunt alicui sacramento; ergo nullo modo peccant. Et hoc vltimum probat etiam neque parentes peccare, quia cum sponsalia non sint Sacramentum, nec Sacramentum, nec alicui alteri efficitur iniuria, cum ex illis sponsalibus non oriatur obligatio, saltem respectu illius, qui doli capax non est, nec aliquid illicitum permittitur. Ergo, &c. Et ita haec sententiam docet Coninch. de Sacramen. disp. 21. dub. 5. conch. 2. num. 53. Villalobos in summa tom. 1. dist. 1. 2. dist. 4. num. 7. Filliucius tom. 1. tract. 10. part. 1. cap. 7. n. 219. Sanchez tom. 1. lib. 1. disp. 17. num. 4. Gatticrez de matrim. cap. 2. num. 14. & nouissime Barboia in collat. tom. 2. lib. 4. tit. 2. cap. 2. num. 4. qui omnes respondent ad ca. 2. Nicolai Pontificis de despons. impuberum. Sed mihi magis placet responsio noua, quam adducit Pontius ubi supra, qui intelligit textum de coniunctione, hoc est, habitatione in eadem domo. Vel dicendum est ante Clementem III. valuisse matrimonium de

RESOL. II.

An sit peccatum mortale contrahere sponsalia ante

de presenti inter impuberes, quæ erant veluti conditionalia matrimonia. Nicolaus autem, qui multis annis præcessit Clementem III. ea prohibuit, nisi magni alicuius diffidij vitandi causa fierent, atque ius istud in dicit. cap. 2. non corrigat alia iura, quæ matrimonium de presenti inter impuberes reloluant in sponsalia, cum sit antiquius, sed statuit ne ralis contractus de presenti inter impuberes fiat, nisi ex magna causa, quem contractum de presenti inter impuberes posteriora iura Clementis, Lucij, & Innocentij III. vim tantum sponsalium re ipsa habere vel declararunt, vel denovo statuerunt. Ita Pontius.

RESOL. III.

An septennium requisitum ad contrahendum sponsalia esse debeat omnino completum? Et quid, si duo, tres, octo, vel decem dies ad completum septennium desint? Et an in foro conscientie valida sint sponsalia, etiam multo ante septennium contracta, si malitia suppleat ætatem? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 273. alias 274.

Sup. conten- to in hoc, & seq. §. in Ref. seq. per totam, & supra in tr. 5. ex doctrina Ref. 203. §. vi. ad me- dium. §. 1. AD hanc questionem affirmatiue respon- det Coninch de Sacra. disp. 21. dub. 5. n. 51. quia sicut quando iura alicui rei præscribunt cer- tum pretium, hoc consistit omnino in iudicabili, ita etiam quando alicui actioni præscribunt certam ætatem agentis; quia ideo certum pretium, ac æta- tem agentis præscribunt, ne quisquam suo iudicio possit ea mutare; sufficeret tamen inchoatum esse vltimum diem anni septimi, quia eodem modo re- quiritur ætas septem annorum ad sponsalia, sicut re- quiritur in maribus ætas quatuordecim annorum ad condendum testamentum, sed in fauorem testamen- ti, ad hoc sufficit inchoasse vltimum diem anni 14. vt patet in l. qua ætate ff. de testam. & qui testamta, &c. Ergo idem sufficit in sponsalibus, quæ non sunt minus fauorabilia; Ita Coninch, & hanc sententiam docet etiam Pontius de matrim. lib. 12. cap. 5. num. 3. Sanchez tom. 1. lib. 1. disp. 16. num. 4. & alij. Hæc opinio est probabilis.

Sup. hoc plus in Ref. 1. not. primæ huius Ref. in eius §. vi. 2. Sed ego contrariam probabilem etiam esse existimo, quæ asserit sufficere septennium moraliter esse completum, vt si ait. Guttierrez de matrim. c. 22. num. 6. duo, vel tres dies, deficerent. Sed plus addit Rebellius part. 2. lib. 4. quæst. 5. concl. 2. num. 2. qui citat Sotum, Victoriam, Veracruz, Syluestrum, D. Antoninum, & D. Thomam, nempe valida esse spon- salia, etiam si octo, vel decem dies ad completum septennium desint.

Sup. hoc late infra in Ref. 5. 3. Et hæc omnia intelliguntur in foro externo, & quando non constat malitiam supplere ætatem, nam in foro conscientie valida erunt sponsalia etiam multo ante septennium contracta, si malitia suppleat ætatem, cum eam sufficiens vsus rationis præuenierit. Et ita ex multis docet Rebellius, & Pontius locis citatis, quidquid in contrarium asserat Richardus in 4. dist. 27. art. 3. q. 1. Durandus q. 3. art. 2. & Argenti- na art. 4. existimantes septennium ita esse requisitum, vt si vterque sponsus, vel alter sit minor se- ptennio, irrita sint ipso iure sponsalia.

RESOL. IV.

An sufficiat ad valide contrahendum sponsalia diem vltimum septennij inceptum esse? Et asseritur, quod ad valorem sponsalium non requiri-

tur ætas mathematicè completa, vnde septennium non physicum, sed morale requiritur? Et an ob defectum duorum, vel trium dierum, aut vnus hebdomadæ, vel dimidij anni defectus impedimen- tum non sit, quin septennium completum esse dicatur? Ex part. 9. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 65.

§. 1. Negatiue respondet Gaspar Hurtado de ma- trimon. disp. 1. difficul. 14. num. 59. Cas- trus Palaus tom. 5. d. sp. 1. punct. 6. num. 6. vbi pro- bar, diem inceptum non sufficere; sed necessario completum esse debere: quia vsquequò completum sit, non integer dies, & consequenter neque integer, & completus mensis, qui ex integris, & completis diebus coalescit. Deinde, quia, quoties tempus est à iure determinatum, currit de momento ad momen- tum, argum. leg. 3. §. Minorem ff. de minorib. & ibi Glossa, & Doctores. l. Pater. §. Sexaginta ff. de adulte- riis. & ibi Bart. l. Eos. §. Sin autem, C. de appellacionib. & ibi Baldus leg. 2. §. Dies ff. quando appellandum sit, & ibi Glossa. Et probari potest ex bimestri concessio ad deliberandum de Religionis ingre-ssu, cap. Ex publico, de conversione canig. & ex ætate ad Professio- nem requisita, cap. 15. sess. 25. de Regularibus, in quibus dies inceptus non habetur pro completo, vt probat Thomas Sanchez lib. 2. d. sp. 24. num. 22. ergo idem est dicendum in septennio pro sponsalibus requisito: Neque obstat textus in l. Qua ætate, quia ibi est specialis dispositio, quæ ad alios casus extendi non debet, præcipue cum non sit eadem ratio: quippe testamentum testatori fauorabile est, & nullatenus onerosum. At sponsalia, sicut & Religionis Profes- sio, partim fauorabilia sunt contrahentibus, partim onerosa: merito ergo in testamento dies inceptus pro completo reputatur; secus in sponsalibus, & Religionis Professione.

2. Sed affirmatiue sententiæ adheret Pontius lib. 12. cap. 5. num. 5. Coninch disp. 21. dub. 5. num. 51. Guttierrez cap. 2. nu. 5. Et ratio est: quia non minus fauorabile est matrimonium; quam testamentum: sed ad testamentum vltima dies incepta censetur præ completa, vt statuitur l. Qua ætate cit. ergo. Et ita hanc sententiam tenet etiam Texeda in Theol. moral. tom. 2. lib. 4. tract. 2. num. 57. & Pater Perez de matrim. disp. 5. sect. 5. num. 6. Fateor tamen senten- tiam Hurtadi factis probabilem esse; licet ipse im- merito affirmatiuam fallam vocet.

3. Adde, vt alibi adnotauimus, non desse Docto- res asserentes, quod ad valorem sponsalium non re- quiritur ætas mathematicè completa: vnde septenni- um non physicum, sed morale requiritur. Quorum autem dierum defectus morale complementum impedi- at, non conueniunt Doctores. Nam Ioan. And- reas cap. Litteras, num. 2. de sponsal. impuber. Hen- riquez cap. Accessit, eodem nu. 3. & Vega lib. 6. Summ. casu 101. asserunt, ob defectum duorum, vel trium dierum, non impediri. Eman. Rodriguez i. tit. Sum. cap. 244. num. 2. conset neque vnus hebdomadæ defectum. Sorus vero in 4. dist. 27. quæst. 2. art. 2. ad 3. Viuald. Candelab. 1. part. de sponsalibus cap. 2. num. 15. rem amplius extendunt: Quinimo Guttie- rez dicto cap. 2. num. 8. audet affirmare, dimidij anni defectum impedimentum non esse, quin septenni- um completum esse dicatur; vt sponsalia valida sint, & præsumantur.

RESOL. V.

An sponsalia valida sint, si vsus rationis ante septenni- um in contrahentibus reperitur? Et an ad sponsalia valide contrahenda sufficiat ratio-

Sup. hoc in Ref. præteri- ta §. 2. & in alio §. eius primæ not.

Sup. hoc in Ref. præteri- ta §. 1. post medium.

Alibi in Ref. præteri- ta, & etiam pro omni con- tento in hoc §. ibidem §. 2.